

I

(Законодателни актове)

ДИРЕКТИВИ

ДИРЕКТИВА 2014/61/ЕС НА ЕВРОПЕЙСКИЯ ПАРЛАМЕНТ И НА СЪВЕТА

от 15 май 2014 година

относно мерките за намаляване на разходите за разгръщане на високоскоростни електронни съобщителни мрежи

(текст от значение за ЕИП)

ЕВРОПЕЙСКИЯТ ПАРЛАМЕНТ И СЪВЕТЪТ НА ЕВРОПЕЙСКИЯ СЪЮЗ,

като взеха предвид Договора за функционирането на Европейския съюз, и по-специално член 114 от него,

като взеха предвид предложението на Европейската комисия,

след предаване на проекта на законодателния акт на националните парламенти,

като взеха предвид становището на Европейския икономически и социален комитет ⁽¹⁾,като взеха предвид становището на Комитета на регионите ⁽²⁾,в съответствие с обикновената законодателна процедура ⁽³⁾,

като имат предвид, че:

- (1) Цифровата икономика променя радикално вътрешния пазар. Предвид свързаните с нея иновации, скорост и трансграничен обхват тя има потенциала да изведе интеграцията на вътрешния пазар на ново равнище. Целта на Съюза е изграждането на цифрова икономика, която осигурява устойчиви икономически и социални ползи въз основа на съвременни онлайн услуги и бързи интернет връзки. Наличието на висококачествена цифрова инфраструктура е в основата на почти всички сектори на модерната и новаторска икономика и е от стратегическо значение за социалното и териториалното сближаване. Следователно всички граждани, както и частният и публичният сектор трябва да имат възможност да участват в цифровата икономика.
- (2) Като отчетоха важноста на разгръщането на високоскоростен широколентов достъп, държавите членки потвърдиха амбициозните цели относно широколентовия достъп, определени в съобщението на Комисията, озаглавено „Програма в областта на цифровите технологии за Европа: цифровите технологии — двигател на европейския икономически растеж“ (наричано по-долу „Програмата в областта на цифровите технологии“), а именно да се осигури основен широколентов достъп за всички европейци до 2013 г. и да се гарантира, че до 2020 г. всички европейци ще имат достъп до интернет с много по-висока скорост — над 30 Mbps, а най-малко 50 % от домакинствата в Съюза ще имат абонаменти за достъп до интернет със скорост над 100 Mbps.
- (3) Предвид бързото развитие на технологиите, експоненциалното нарастване на широколентовия трафик и все по-голямото търсене на електронни услуги заложените в Програмата в областта на цифровите технологии цели следва да се разглеждат като абсолютен минимум, а Съюзът следва да се насочи към по-амбициозни цели по отношение на широколентовия достъп, за да постигне по-голям растеж, конкурентоспособност и производителност. В рамките на прегледа на настоящата директива Комисията следва да прецени дали и по какъв начин настоящата директива може допълнително да допринесе за тази цел.

⁽¹⁾ ОВ С 327, 12.11.2013 г., стр. 102.⁽²⁾ ОВ С 280, 27.9.2013 г., стр. 50.⁽³⁾ Позиция на Европейския парламент от 15 април 2014 г. (все още непубликувана в Официален вестник) и решение на Съвета от 8 май 2014 г.

- (4) В Програмата в областта на цифровите технологии се констатира и необходимостта от политики за намаляване на разходите за разгръщане на широколентовия достъп на територията на целия Съюз, включително от надлежно планиране и координация и от намаляване на административната тежест. В това отношение е необходимо държавите членки да направят значителни инвестиции на началния етап, за да направят възможно съвместното използване на физическата инфраструктура. Като имат предвид целите на Програмата в областта на цифровите технологии и същевременно отчитат значителното намаляване на финансовите средства, заделени за широколентовите мрежи в Механизма за свързване на Европа, създаден с Регламент (ЕС) № 1316/2013 на Европейския парламент и на Съвета ⁽¹⁾, за постигането на целите на настоящата директива държавите членки следва да имат правото да използват финансиране от Съюза, предоставяно в съответствие с приложимите разпоредби на Съюза.
- (5) Намаляването на разходите за разгръщане на високоскоростни електронни съобщителни мрежи би допринесло също така и за завършване на цифровизацията на обществеността, което, освен че създава условия за намаляване на разходите за публичните администрации и за по-висока ефективност в обслужването на гражданите, действа като цифров стимул за всички сектори на икономиката.
- (6) Като се отчита необходимостта от действия на равнището на Съюза за осигуряването на по-добро широколентово покритие, включително чрез намаляване на разходите за високоскоростната широколентова инфраструктура, която е отчетена в заключенията на Европейския съвет от 13 и 14 декември 2012 г., в съобщението на Комисията, озаглавено „Акт за единния пазар II“, се подчертава необходимостта от допълнителни усилия за бързо постигане на целите, определени в Програмата в областта на цифровите технологии, като се обърне внимание, наред с другото, на предизвикателствата, свързани с инвестициите във високоскоростни мрежи.
- (7) Разгръщането на високоскоростни фиксирани и мобилни електронни съобщителни мрежи в целия Съюз изисква значителни инвестиции, съществена дял от които съставляват разходите за инженерно-строителни дейности. Ограничаването на някои от инженерно-строителните дейности, свързани с високи разходи, би увеличило ефективността на разгръщането на широколентовия достъп.
- (8) Голяма част от тези разходи могат да бъдат отдадени на недостатъци в процеса на разгръщане, свързани с използването на съществуващата пасивна инфраструктура (като например канали, кабелопроводи, шахти, разпределителни кутии, стълбове, мачти, антенни съоръжения, кули и други поддържащи конструкции), затруднения, свързани с координирането на строежи, тромави административни процедури за издаване на разрешения, както и затруднения във връзка с разгръщането на мрежите в самите сгради, което води до значителни финансови пречки, особено в селските райони.
- (9) Мерките, насочени към повишаване на ефикасността на използване на съществуващата инфраструктура и към намаляване на разходите и пречките за извършване на нови инженерно-строителни дейности, следва да имат съществен принос за осигуряване на бързото и широко разгръщане на високоскоростни електронни съобщителни мрежи, като същевременно се запази ефективната конкуренция, без да се оказва неблагоприятно въздействие върху безопасността, сигурността и безпроблемното функциониране на съществуващите обществени инфраструктури.
- (10) Някои държави членки са приели мерки, имащи за цел да намалят разходите за разгръщане на широколентовия достъп. Тези мерки обаче остават ограничени и разпокъсани. Разпространяването на тези мерки в целия Съюз би могло да допринесе значително за създаването на цифров единен пазар. Освен това различията в регулаторните изисквания понякога възпрепятстват сътрудничеството между предприятията за комунални услуги и могат да създадат пречки за навлизането на нови мрежови оператори и нови възможности за стопанска дейност, като така спират развитието на вътрешен пазар за използването и разгръщането на физически инфраструктури за високоскоростни електронни съобщителни мрежи. На последно място, инициативите на равнище държави членки не винаги изглеждат всеобхватни, а е от съществено значение да се предприемат действия, обхващащи целия процес на разгръщане и различните сектори, с цел постигане на съгласувано и значително въздействие.
- (11) С настоящата директива се цели установяването на някои минимални права и задължения, приложими в целия Съюз, за да се улесни разгръщането на високоскоростни електронни съобщителни мрежи и междусекторната координация. Следва да се осигури минимално равнище на равнопоставеност, като при това в съответствие с принципа на субсидиарност следва да не се засягат съществуващите най-добри практики и мерки, приети на национално и местно равнище, които включват по-подробни разпоредби и условия, както и допълнителните мерки, които допълват тези права и задължения.
- (12) Предвид принципа за предимство на специалния закон (*lex specialis*), когато в съответствие с правото на Съюза са приложими по-специални регулаторни мерки, те следва да имат предимство пред минималните права и задължения, предвидени в настоящата директива. Поради това настоящата директива следва да не засяга регулаторната

⁽¹⁾ Регламент (ЕС) № 1316/2013 на Европейския парламент и на Съвета от 11 декември 2013 г. за създаване на Механизъм за свързване на Европа, за изменение на Регламент (ЕС) № 913/2010 и за отмяна на регламенти (ЕО) № 680/2007 и (ЕО) № 67/2010 (ОВ L 348, 20.12.2013 г., стр. 129).

рамка на Съюза за електронните съобщения, уредена с Директива 2002/21/ЕО на Европейския парламент и на Съвета ⁽¹⁾, както и Директива 2002/19/ЕО на Европейския парламент и на Съвета ⁽²⁾, Директива 2002/20/ЕО на Европейския парламент и на Съвета ⁽³⁾, Директива 2002/22/ЕО на Европейския парламент и на Съвета ⁽⁴⁾ и Директива 2002/77/ЕО на Комисията ⁽⁵⁾, включително националните мерки, приети съгласно тази регулаторна рамка, като например специални симетрични или асиметрични регулаторни мерки.

- (13) За оператори на електронни съобщителни мрежи, по-специално за нови участници, е възможно да се окаже значително по-ефикасно да използват вече съществуващите физически инфраструктури, включително тези на други комунални услуги, за да разгърнат електронни съобщителни мрежи, особено в райони, в които няма подходяща електронна съобщителна мрежа или в които изграждането на нова физическа инфраструктура може да не е икономически възможно. Освен това полезните взаимодействия между отделните сектори могат значително да намалят нуждата от строежи за целите на разгръщането на електронни съобщителни мрежи, а по този начин и социалните и екологичните разходи, свързани с тях, като например замърсяването, вредните въздействия и натовареността на движението. Поради това настоящата директива следва да се прилага не само за доставчици на обществени съобщителни мрежи, а и за всеки собственик или титуляр на права за ползване, в последния случай без да се засягат правата на собственост на трети лица, на обширни и универсални физически инфраструктури, които могат да приемат елементите на електронна съобщителна мрежа, като например физически мрежи за доставка на електричество, газ, вода и канализация и дренажни системи, отопление и транспортни услуги.
- (14) С цел по-доброто разгръщане на високоскоростни електронни съобщителни мрежи на вътрешния пазар в настоящата директива следва да се определят права за доставчиците на обществени съобщителни мрежи на достъп до физическа инфраструктура, независимо от местонахождението ѝ, при справедливи и разумни условия, които са съвместими с нормалното упражняване на правата на собственост. Задължението за предоставяне на достъп до физическата инфраструктура следва да не засяга правата на собственика на земята или сградата, в която се намира инфраструктурата.
- (15) Предвид тяхната ниска степен на диференциация физическите съоръжения на дадена мрежа често могат едновременно да приемат широк набор елементи на електронни съобщителни мрежи, включително такива, които могат да предоставят услуги за широколентов достъп със скорост от най-малко 30 Mbps в съответствие с принципа за технологична неутралност, без да се засяга основната предоставяна услуга и с минимални разходи за адаптиране. Следователно дадена физическа инфраструктура, чието предназначение е единствено да приема други елементи от мрежа без самата тя да се превръща в активен мрежов елемент, какъвто е например случаят с тъмните оптични влакна, може по принцип да бъде използвана за разполагане на електронни съобщителни кабели, оборудване или каквито и да е други елементи на електронни съобщителни мрежи, независимо от нейната действителна употреба или нейния собственик, при условие че няма опасения във връзка със сигурността или увреждане на бъдещите бизнес интереси на собственика на инфраструктурата. Физическата инфраструктура на обществените съобщителни мрежи може по принцип също да бъде използвана за разполагане на елементи на други мрежи, следователно държавите членки могат да решат в подходящи случаи да прилагат принципа на реципрочност и да позволяват на операторите на обществени съобщителни мрежи да предлагат достъп до мрежите си за разгръщане на други мрежи. Без да се засягат конкретни общи интереси, свързани с предоставянето на основната услуга, полезните взаимодействия между мрежовите оператори следва да бъдат насърчавани, за да се допринесе същевременно за успоредното постигане на целите на Програмата в областта на цифровите технологии.
- (16) Независимо че настоящата директива следва да не засяга специфичните защитни мерки, необходими, за да се гарантира безопасността и общественото здраве, сигурността и целостта на мрежите, особено на критичната инфраструктура, както и да се гарантира, че не е засегната основната услуга, предоставяна от мрежовия оператор, по-специално при мрежите, използвани за снабдяване с вода, предназначена за консумация от човека, ако в националното законодателство съществуват общи правила, забраняващи на мрежовите оператори да договарят достъп до физическата инфраструктура за доставчиците на електронни съобщителни мрежи, тези правила биха могли да възпрепятстват възникването на пазар за достъп до физическа инфраструктура. Ето защо такива общи правила следва да бъдат отменени. В същото време мерките, определени в настоящата директива, следва да не засягат възможността държавите членки да направят предоставянето на достъп до инфраструктурата по-привлекателно за операторите на комунални инфраструктури чрез изключване на приходи, произтичащи от предоставянето на тази услуга, от базата за изчисляване на тарифите за крайните потребители в рамките на тяхната основна дейност или дейности, в съответствие с приложимото право на Съюза.

⁽¹⁾ Директива 2002/21/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 7 март 2002 г. относно общата регулаторна рамка за електронните съобщителни мрежи и услуги (Рамкова директива) (ОВ L 108, 24.4.2002 г., стр. 33).

⁽²⁾ Директива 2002/19/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 7 март 2002 г. относно достъпа до електронни съобщителни мрежи и тяхната инфраструктура и взаимовръзването между тях (Директива за достъпа) (ОВ L 108, 24.4.2002 г., стр. 7).

⁽³⁾ Директива 2002/20/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 7 март 2002 г. относно разрешението на електронните съобщителни мрежи и услуги (Директива за разрешение) (ОВ L 108, 24.4.2002 г., стр. 21).

⁽⁴⁾ Директива 2002/22/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 7 март 2002 г. относно универсалната услуга и правата на потребителите във връзка с електронните съобщителни мрежи и услуги (Директива за универсалната услуга) (ОВ L 108, 24.4.2002 г., стр. 51).

⁽⁵⁾ Директива 2002/77/ЕО на Комисията от 16 септември 2002 г. относно конкуренцията на пазарите за електронни съобщителни мрежи и услуги (ОВ L 249, 17.9.2002 г., стр. 21.)

- (17) Мрежов оператор може да откаже достъп до конкретни физически инфраструктури по обективни причини. Възможно е по-специално физическата инфраструктура да е технически неподходяща поради конкретните обстоятелства, свързани с инфраструктурата, до която е поискан достъп, като например липсата на свободно пространство в момента или поради бъдеща необходимост от пространство, която е доказана по задоволителен начин, например чрез публично достъпни инвестиционни планове. Също така, при определени обстоятелства съвместното използване на инфраструктура може да застраши безопасността или общественото здраве, целостта и сигурността на мрежата, включително на критична инфраструктура, или може да застраши предоставянето на основните услуги, осигурявани чрез тази инфраструктура. Освен това, когато мрежовият оператор вече предлага достъп до физическа мрежова инфраструктура на едро, отговарящ на нуждите на търсещия достъп, достъпът до основната физическа инфраструктура може да има неблагоприятно икономическо въздействие върху неговия бизнес модел и неговата мотивация за инвестиции, като евентуално може да доведе до неефекасно дублиране на мрежови елементи. В същото време, когато съществуват задължения за предоставяне на достъп до физическа инфраструктура, наложени съгласно регулаторната рамка на Съюза за електронните съобщения, като например задълженията за предприятия със значително въздействие върху пазара, положението би било вече регулирано чрез специалните регулаторни задължения, които следва да останат незасегнати от настоящата директива.
- (18) Когато предприятията, които предоставят или които имат право да предоставят обществени съобщителни мрежи, поискат достъп в определен район, мрежовите оператори следва да представят оферта за съвместно използване на съоръженията при справедливи и разумни условия, включително цена, освен ако откажат достъпа по обективни причини. В зависимост от обстоятелствата редица елементи биха могли да оказват влияние върху условията, при които се предоставя достъп, като всякакви допълнителни разходи за поддръжка и адаптиране; евентуалните превантивни защитни мерки, които следва да бъдат приети, за да се ограничат неблагоприятните въздействия върху безопасността, сигурността и целостта на мрежата; специални правила за отговорност при вреди; използването на публични субсидии, предоставени за изграждане на инфраструктурата, включително конкретните условия и ред, с които е обвързано предоставянето им или които са предвидени в националното право в съответствие с правото на Съюза; способността да се изгражда или предоставя инфраструктурен капацитет за изпълнение на задължения, свързани с обществени услуги, евентуалните ограничения, произтичащи от национални разпоредби за опазване на околната среда, общественото здраве, обществената сигурност или за изпълнение на целите за градско и териториално устройство.
- (19) Ако по време на търговските преговори не бъде постигнато съгласие по техническите и търговските условия, всяка от страните следва да може да се обърне към орган за уреждане на спорове на национално равнище с молба да постанови решение за двете страни, за да бъдат избегнати необосновани откази за договаряне и налагането на неразумни условия. При определяне на цените за предоставяне на достъп органът за уреждане на спорове следва да гарантира, че доставчикът на достъп разполага със справедлива възможност да възстанови разходите, които е направил за предоставянето на достъп до своята физическа инфраструктура, като отчита конкретните национални условия и евентуални тарифни структури, въведени за осигуряване на справедлива възможност за възстановяване на разходите, като се вземат предвид предходни коригиращи мерки, наложени от национални регулаторни власти. При това органът за уреждане на спорове следва също така да отчита въздействието на поискания достъп върху бизнесплана на доставчика на достъп, включително инвестициите, които е направил доставчикът, от когото е поискан достъп, по-специално инвестициите във физическата инфраструктура, до която е поискан достъп. В конкретния случай на достъп до физически инфраструктури на доставчиците на обществени съобщителни мрежи инвестициите, направени в тези инфраструктури, могат пряко да допринесат за постигането на целите на Програмата в областта на цифровите технологии, а конкуренцията надолу по веригата може да бъде повлияна от паразитизъм. Поради това при налагането на задължения за предоставяне на достъп следва в пълна степен да се вземат предвид икономическата жизнеспособност на тези инвестиции предвид техния риск профил, сроковете за възвращаемост на инвестициите, въздействието на предоставения достъп върху конкуренцията надолу по веригата и съответно — върху цените и възвращаемостта на инвестициите, всички видове амортизация на активите на мрежата в момента на подаване на заявлението за достъп, икономическите аргументи в подкрепа на инвестициите, по-специално във физическите инфраструктури, използвани за предоставяне на високоскоростни електронни съобщителни услуги, и възможностите за съвместно разгръщане, предложени преди това на търсещия достъп.
- (20) С цел ефективно планиране на разгръщането на високоскоростни електронни съобщителни мрежи и за да се гарантира най-ефективното използване на съществуващите инфраструктури, подходящи за разгръщане на електронните съобщителни мрежи, предприятията, които предоставят или които имат право да предоставят обществени съобщителни мрежи, следва да имат възможност за достъп до минимално количество информация относно наличните в района на разгръщане физически инфраструктури. Тази минимална информация следва да даде възможност за оценка на потенциала за използване на съществуващата инфраструктура в даден район, както и за намаляване на вредите върху съществуващите физически инфраструктури. Предвид броя на участващите заинтересовани страни и за да се улесни достъпът до тази информация и в междусекторен и трансграничен план, тази минимална информация следва да бъде достъпна чрез единна информационна точка. Тази единна информационна точка следва да позволява достъп до минималната информация, която вече е на разположение в електронен формат, като се спазват ограниченията, необходими за гарантирането на сигурността и целостта на мрежата, особено на критична инфраструктура, или за опазването на законни оперативни и търговски тайни.
- (21) Без да налага на държавите членки нови задължения за картографиране, настоящата директива следва да предвижда предоставянето на разположение на единната информационна точка, например чрез хипервръзка, на

минималната информация, която вече е била събрана от органите от общественния сектор и която е налична в електронен формат в съответствие с националните инициативи, както и с правото на Съюза, като Директива 2007/2/ЕО на Европейския парламент и на Съвета ⁽¹⁾. Това би дало възможност за координиран достъп на доставчиците на обществени съобщителни мрежи до информация относно физическите инфраструктури, като едновременно се гарантира сигурността и целостта на тази информация, особено по отношение на националната критична инфраструктура. Предоставянето на разположение на такава информация следва да не засяга изискванията за прозрачност, които вече са приложими за повторната употреба на информацията от общественния сектор в съответствие с Директива 2003/98/ЕО на Европейския парламент и на Съвета ⁽²⁾. Когато информацията, която е на разположение на общественния сектор, не гарантира запознаване в достатъчна степен със съществуващите физически инфраструктури в даден район или от определен тип, мрежовите оператори следва да предоставят информацията на предприятията, които предоставят или които имат право да предоставят обществени съобщителни мрежи.

- (22) Когато минималната информация не е достъпна чрез единната информационна точка, на предприятията, които предоставят или които имат право да предоставят обществени съобщителни мрежи, следва въпреки това да се осигури възможност да поискат пряко такава конкретна информация от всеки мрежов оператор в съответния район. Освен това, ако искането е разумно, по-специално, ако това е необходимо предвид възможността за съвместно използване на съществуващите физически инфраструктури или за координиране на строежи, на предприятията, които предоставят или които имат право да предоставят обществени съобщителни мрежи, следва да се предостави възможността да извършват огледи на място и да изискват информация за планираните строежи при прозрачни, пропорционални и недискриминационни условия и без да се засягат защитните мерки, предприети за гарантиране сигурността и целостта на мрежата, както и за защита на поверителността и за опазването на оперативни и търговски тайни. Следва да се насърчава въвеждането на повече прозрачност относно планирани строежи от самите мрежови оператори или чрез единни информационни точки, особено в областите от най-голяма полза, чрез пренасочване на имащите право оператори към такава информация, когато това е възможно.
- (23) В случай че възникнат спорове относно достъпа до информация за физическите инфраструктури с оглед на разгръщането на високоскоростни електронни съобщителни мрежи, органът за уреждане на спорове следва да е в състояние да решава такива спорове чрез обвързващо решение. При всички случаи решенията на този орган следва да не засягат възможността всяка от страните да отнесе случая до съда.
- (24) Координирането на строежите, свързани с физическите инфраструктури, може да осигури значителни икономии и да намали неудобствата в района, засегнат от разгръщането на нови електронни съобщителни мрежи. По тази причина следва да се забрани въвеждането на регулаторни ограничения, които по принцип не позволяват преговорите между мрежовите оператори за координиране на такива дейности, с цел разгръщане също на високоскоростни електронни съобщителни мрежи. При строежи, които не са финансирани с публични средства, настоящата директива следва да не засяга правото на участниците да сключват споразумения за координиране на строежи в съответствие със своите инвестиционни и бизнеспланове и с предпочитания от тях график.
- (25) При строежи, финансирани изцяло или частично с публични средства, следва да се цели максималното увеличаване на общия положителен резултат, като се използват положителните междусекторни външни ефекти на тези строежи и се осигурят еднакви възможности за съвместно използване на наличната и планираната физическа инфраструктура с оглед разгръщане на електронни съобщителни мрежи. Не следва да има неблагоприятно въздействие върху основната цел на строежите, финансирани с публични средства, но при това своевременните и обосновани искания за координиране на разполагането на елементи на високоскоростни електронни съобщителни мрежи, гарантиращи например покриването на всякакви допълнителни разходи, включително и причинените от забавянето, и свеждането до минимум на промените в първоначалните планове, следва да бъдат изпълнявани от мрежовия оператор, изпълняващ пряко или непряко, например чрез подизпълнител, съответните строежи при пропорционални, недискриминационни и прозрачни условия. Без да се засягат приложимите правила за държавна помощ, държавите членки следва да могат да предвидят правила за пропорционално разпределение на разходите, свързани с координираното разгръщане. Следва да има специални процедури за уреждане на спорове, за да се гарантира бързото разрешаване на спорове, свързани с преговорите по споразумения за координиране при пропорционални, справедливи и недискриминационни условия. Тези разпоредби следва да не засягат правото на държавите членки да резервират капацитет за електронни съобщителни мрежи, дори при липсата на конкретни искания, с оглед задоволяване на бъдещи нужди от физически инфраструктури, за да се увеличи максимално ползата от строежите, нито тяхното право да приемат мерки, водещи до сходни права за координиране на строежи за оператори на други видове мрежи като тези в газоснабдяването и електроснабдяването.

⁽¹⁾ Директива 2007/2/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 14 март 2007 г. за създаване на инфраструктура за пространствена информация в Европейската общност (INSPIRE) (ОВ L 108, 25.4.2007 г., стр. 1).

⁽²⁾ Директива 2003/98/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 17 ноември 2003 г. относно повторната употреба на информацията в общественния сектор (ОВ L 345, 31.12.2003 г., стр. 90).

- (26) За да се защитят общите интереси на национално равнище и на равнището на Съюза, може да са необходими редица различни разрешения за разгръщането на електронни съобщителни мрежи или разполагането на нови мрежови елементи, включително разрешения в областта на строителството, градоустройството, опазването на околната среда и други. Броят разрешения, изисквани за разгръщане на различни видове електронни съобщителни мрежи, и местният характер на разгръщането на мрежи могат да доведат до прилагането на разнородни процедури и условия. Без да се засяга правото на всеки компетентен орган да участва във вземането на решения и да запази своите правомощия за вземане на решения в съответствие с принципа на субсидиарност, цялата необходима информация за процедурите и общите условия, приложими към строежите, следва да е достъпна чрез единната информационна точка. Това може да намали сложността и да повиши ефикасността и прозрачността, особено за нови участници или по-малки оператори, които не извършват дейност в съответния район. Освен това държавите членки следва да могат да предвидят за предприятия, които предоставят или които имат право да предоставят обществени електронни съобщителни мрежи, правото да подават заявленията си за издаване на разрешение чрез единно звено за контакт.
- (27) За да се гарантира, че процедурите за издаване на разрешения не се превръщат в пречка за инвестициите и не оказват неблагоприятно въздействие върху вътрешния пазар, държавите членки следва да гарантират, че решенията дали да се удовлетворят заявления за издаване на разрешения, свързани с разгръщането на електронни съобщителни мрежи или с разполагането на нови мрежови елементи, следва във всички случаи да бъде взето в срок до четири месеца, без да се засягат други специални срокове или задължения, предвидени за правилното провеждане на процедурата, които са приложими към процедурата за издаване на разрешения в съответствие с националното право или правото на Съюза. Такова решение може да бъде мълчаливо или изрично, в съответствие с приложимите правни разпоредби. Когато е целесъобразно, държавите членки следва да предвидят право на обезщетение за доставчиците, които търпят вреди поради забавянето на компетентния орган да издаде разрешение в приложимите срокове.
- (28) За да гарантират приключването в разумни срокове на тези процедури по издаване на разрешения, държавите членки могат да разгледат възможността за въвеждане на различни гаранции, например мълчаливо одобрение, или да вземат мерки за опростяване на процедурите по издаване, наред с другото — чрез намаляване на броя на разрешенията, необходими за разгръщане на електронните съобщителни мрежи, или чрез освобождаване на някои категории малки или стандартизирани строежи от изискването за получаване на разрешение. Органите на национално, регионално или местно равнище следва да обосновават отказите за издаване на разрешения в рамките на своята компетентност въз основа на обективни, прозрачни, недискриминационни и пропорционални критерии и условия. Това следва да става без да се засягат мерките, приети от държавите членки за освобождаване на някои елементи на електронните съобщителни мрежи, независимо дали пасивни или активни, от изискването за получаване на разрешение.
- (29) Постигането на целите на Програмата в областта на цифровите технологии изисква разгръщането на инфраструктурата да достигне точки в близост до крайните потребители, като се спазва изцяло принципът на пропорционалност относно всяко ограничение на правото на собственост в полза на общия интерес. Следва да се улесни наличието на високоскоростните електронни съобщителни мрежи в близост до крайния потребител, като същевременно се осигури технологична неутралност, по-специално посредством физическа инфраструктура в сградата, подготвена за разполагането на високоскоростни мрежи. Предвид факта, че допълнителните разходи за осигуряване на миниканали по време на строежа на сграда са много ниски, докато допълнителното оборудване на вече завършени сгради с високоскоростна инфраструктура може да представлява значителна част от разходите за разгръщане на високоскоростна мрежа, всички нови или преминаващи през основен ремонт сгради следва да бъдат оборудвани с физическа инфраструктура, позволяваща свързването на крайните потребители с високоскоростни мрежи. За да бъдат разгрънати високоскоростните електронни съобщителни мрежи новите многофамилни сгради и преминаващите през основен ремонт многофамилни сгради следва да бъдат снабдени с точка за достъп, чрез която доставчикът може да се свърже с инфраструктурата в сградата. Освен това строителните предприемачи следва да предвидят празни канали, свързващи всяко жилище с точката за достъп, разположена в многофамилната сграда или извън нея. Възможни са случаи, като например изграждането на нови еднофамилни жилища или извършването на някои категории дейности по основен ремонт в изолирани райони, при които перспективата за високоскоростна връзка се счита по обективни причини за твърде далечна, за да може да бъде оправдано оборудването на сградата с физическа инфраструктура в сградата, подготвена за разполагането на високоскоростни мрежи, или с точка за достъп, или при които подобно оборудване на сградата би било непропорционално по други икономически съображения или по съображения, свързани с опазването на градското наследство и околната среда, като например при конкретни категории паметници.
- (30) За да се помогне на бъдещите купувачи и наематели да установят кои са сградите, оборудвани с физическа инфраструктура в сградата, подготвена за разполагането на високоскоростни мрежи, и които следователно имат значителен потенциал за икономия на разходи, както и за да се насърчи подготовката на сградите за високоскоростни мрежи, държавите членки следва да могат да разработят доброволна маркировка „подготвен за широколентова мрежа“ за сгради, оборудвани с такава инфраструктура и точка за достъп в съответствие с настоящата директива.
- (31) Когато доставчици на обществени съобщителни мрежи разгръщат високоскоростни електронни съобщителни мрежи в даден район, възникват значителни икономии от мащаба, ако те могат да поставят крайна точка на своята мрежа в точката за достъп на сградата, независимо дали към този момент има изразен изричен интерес към услугата от страна на абонат, при спазване на условията въздействието върху частната собственост да бъде сведено до

минимум, като се използва съществуващата физическа инфраструктура и като се възстановява състоянието на засегнатата зона. Когато крайната точка на мрежата е поставена в точката за достъп, свързването на допълнителен потребител е възможно на значително по-ниска цена, по-специално посредством вертикални сегменти в сградата, подготвени за разполагането на високоскоростни мрежи, ако такива вече съществуват. Тази цел е изпълнена и когато самата сграда вече е оборудвана с високоскоростна електронна съобщителна мрежа, като на всеки доставчик на обществена съобщителна мрежа, който има активен абонат в сградата, се предоставя достъп до мрежата при прозрачни, пропорционални и недискриминационни условия. Такова може по-специално да бъде положението в държави членки, които са предприели мерки въз основа на член 12 от Директива 2002/21/ЕО.

- (32) Новите сгради следва да са оборудвани с инфраструктура в сградата, подготвена за разполагането на високоскоростни мрежи, а многофамилните сгради — с точка за достъп, но държавите членки следва да разполагат с известна степен на гъвкавост при постигането на тази цел. В това отношение настоящата директива няма за цел хармонизиране на правилата относно свързаните разходи, включително относно възстановяването на разходите за оборудване на сградите с подготвена за разполагането на високоскоростни мрежи физическа инфраструктура в тях и с точка за достъп.
- (33) С оглед на обществените ползи, произтичащи от приобщаването към цифровото общество, и като се вземат предвид икономическите модели за разгръщане на високоскоростни електронни съобщителни мрежи, когато не съществува пасивна или активна инфраструктура, подготвена за разполагането на високоскоростни мрежи и обслужваща крайните потребители, нито алтернативни начини за предоставяне на високоскоростни електронни съобщителни мрежи на абонатите, всеки доставчик на обществена съобщителна мрежа следва да има правото да постави крайна точка на своята мрежа в частни помещения за своя собствена сметка, при условие че въздействието върху частната собственост е сведено до минимум, например, когато е възможно, чрез повторно използване на съществуващата физическа инфраструктура в сградата или чрез осигуряване на пълното възстановяване на засегнатите зони.
- (34) В съответствие с принципа на субсидиарност настоящата директива следва да се прилага, без да се засяга възможността на държавите членки да възложат регулаторните задачи, предвидени в нея, на органи, които са най-подходящи за тяхното изпълнение в съответствие с вътрешната конституционна система за разпределяне на компетентността и правомощията, както и с изискванията, определени в настоящата директива.
- (35) Следва да се осигури безпристрастност и независимост на определения орган за уреждане на спорове по отношение на засегнатите страни и той следва да разполага с подходяща компетентност и ресурси.
- (36) Държавите членки следва да предвидят подходящи, ефективни, пропорционални и възпиращи санкции в случай на нарушение на националните мерки, приети съгласно настоящата директива.
- (37) За да гарантират ефективността на единните информационни точки, предвидени в настоящата директива, държавите членки следва да осигурят адекватни ресурси, както и наличието на съответна информация относно конкретни райони в единните информационни точки на оптималното равнище на агрегиране, при което може да бъде осигурено най-ефикасно използване с оглед на възложените задачи, включително в местния кадастър. В това отношение държавите членки могат да обмислят възможни полезни взаимодействия и икономии от съчетаването с единните звена за контакт по смисъла на член 6 от Директива 2006/123/ЕО на Европейския парламент и на Съвета ⁽¹⁾, с цел използване на съществуващите структури и максимално увеличаване на ползите за крайните потребители.
- (38) Тъй като целите на настоящата директива, насочена към улесняване на разгръщането на физически инфраструктури, пригодни за високоскоростни електронни съобщителни мрежи в целия Съюз, не могат да бъдат постигнати в достатъчна степен от държавите членки, а поради обхвата и последиците на действието могат да бъдат постигнати по-добре на равнището на Съюза, Съюзът може да приема мерки в съответствие с принципа на субсидиарност, уреден в член 5 от Договора за Европейския съюз. В съответствие с принципа на пропорционалност, уреден в същия член, настоящата директива не надхвърля необходимото за постигането на тези цели.
- (39) Настоящата директива е съобразена с основните права и съблюдава принципите, признати по-конкретно с Хартата на основните права на Европейския съюз, по-специално с правото на неприкосновеност на личния живот и на защита на търговската тайна, свободата на стопанската инициатива, правото на собственост и правото на ефективни правни средства за защита. Настоящата директива трябва да се прилага от държавите членки в съответствие с тези права и принципи,

ПРИЕХА НАСТОЯЩАТА ДИРЕКТИВА:

Член 1

Предмет и обхват

1. Настоящата директива има за цел да улесни и стимулира разгръщането на високоскоростни електронни съобщителни мрежи чрез насърчаване на съвместното използване на съществуващата физическа инфраструктура и чрез създаване на условия за по-ефикасно разгръщане на нова физическа инфраструктура, така че тези мрежи да могат да се разгръщат на по-ниска цена.

⁽¹⁾ Директива 2006/123/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 12 декември 2006 г. относно услугите на вътрешния пазар (ОВ L 376, 27.12.2006 г., стр. 36).

2. С настоящата директива се установяват минимални изисквания по отношение на строежите и физическата инфраструктура с цел сближаване на определени аспекти на законовите, подзаконовите и административните разпоредби на държавите членки в тези области.
3. Държавите членки могат да запазват или въвеждат мерки в съответствие с правото на Съюза, които надхвърлят установените с настоящата директива минимални изисквания, с оглед на по-успешното постигане на целта, посочена в параграф 1.
4. Ако разпоредба на настоящата директива е в противоречие с разпоредба на Директива 2002/21/ЕО, Директива 2002/19/ЕО, Директива 2002/20/ЕО, Директива 2002/22/ЕО или Директива 2002/77/ЕО, предимство има съответната разпоредба на посочените директиви.

Член 2

Определения

За целите на настоящата директива се прилагат определенията, установени в Директива 2002/21/ЕО.

Прилагат се и следните определения:

- 1) „мрежов оператор“ означава предприятие, което предоставя или което има право да предоставя обществени съобщителни мрежи, както и предприятие, предоставящо физическа инфраструктура, предназначена да осигурява:
 - a) услуга за производство, пренос или разпределение на:
 - i) газ;
 - ii) електричество, включително обществено осветление;
 - iii) отопление;
 - iv) вода, включително отвеждане или пречистване на отпадъчни води и канализация, и дренажни системи;
 - b) транспортни услуги, включително железопътни линии, пътища, пристанища и летища;
- 2) „физическа инфраструктура“ означава всеки елемент от мрежа, който е предназначен за разполагане на други елементи от мрежа, без самият той да се превръща в активен елемент от мрежата, като например тръбопроводи, мачти, канали, инспекционни шахти, шахти, разпределителни кутии, сгради или подстъпи към сгради, антени съоръжения, кули и стълбове; кабелите, включително тъмните оптични влакна, както и елементите от мрежи, използвани за снабдяване с вода, предназначена за консумация от човека, съгласно определението в член 2, точка 1 от Директива 98/83/ЕО на Съвета ⁽¹⁾, не съставляват физическа инфраструктура по смисъла на настоящата директива;
- 3) „високоскоростна електронна съобщителна мрежа“ означава електронна съобщителна мрежа, която е в състояние да доставя услуги за ширококолов достъп със скорост най-малко 30 Mbps;
- 4) „строеж“ означава резултатът от строителни или инженерни дейности в тяхната цялост, който сам по себе си е достатъчен, за да изпълнява определена икономическа или техническа функция, и съдържа един или повече елементи на физическата инфраструктура;
- 5) „орган от обществен сектор“ означава държавен, регионален или местен орган, публичноправна организация или сдружение, съставено от един или повече такива органи или от една или повече такива публичноправни организации;
- 6) „публичноправни организации“ означава организации, които имат всички изброени по-долу характеристики:
 - a) създадени са с конкретната цел да задоволяват нужди от обществен интерес, които нямат промишлен или търговски характер;
 - b) имат правосубектност; както и
 - в) финансирани са изцяло или в по-голямата си част от държавата, от регионални или местни органи или от други публичноправни организации; или са обект на управленски контрол от страна на тези органи или организации; или имат административен, управителен или надзорен орган, в който повече от половината от членовете са назначени от държавата, от регионални или местни органи или от други публичноправни организации;
- 7) „физическа инфраструктура в сградата“ означава физическа инфраструктура или инсталации в мястото на живеене на крайния потребител, включително елементи в режим на съсобственост, предназначени да приемат кабелни и/или безжични мрежи за достъп, когато тези мрежи за достъп са в състояние да предоставят електронни съобщителни услуги, както и да свързват точката за достъп в сградата с крайната точка на мрежата;

⁽¹⁾ Директива 98/83/ЕО на Съвета от 3 ноември 1998 г. относно качеството на водите, предназначени за консумация от човека (ОВ L 330, 5.12.1998 г., стр. 32).

- 8) „физическа инфраструктура в сградата, подготвена за разполагането на високоскоростни мрежи“ означава физическа инфраструктура в сградата, предназначена да приеме елементи на високоскоростни електронни съобщителни мрежи или да направи възможно предоставянето на високоскоростни електронни съобщителни мрежи;
- 9) „дейности по основен ремонт“ означава строителни или инженерни дейности в мястото на живеене на крайния потребител, включващи структурни изменения на цялата физическа инфраструктура в сградата или на значителна част от нея, за които се изисква разрешение за строеж;
- 10) „разрешение“ означава изрично или мълчаливо решение на компетентния орган в рамките на всяка процедура, при която от дадено предприятие се изисква да предприеме определени стъпки, за да може да извършва законно строителни или инженерни дейности;
- 11) „точка за достъп“ означава физическа точка, разположена във или извън сградата, до която имат достъп предприятията, които предоставят или които имат право да предоставят обществени съобщителни мрежи, и чрез която се осигурява връзка с физическата инфраструктура в сградата, подготвена за разполагането на високоскоростни мрежи.

Член 3

Достъп до съществуваща физическа инфраструктура

1. Държавите членки гарантират, че всеки мрежов оператор има право да предлага на предприятията, които предоставят или които имат право да предоставят електронни съобщителни мрежи, достъп до своята физическа инфраструктура с оглед разполагане на елементи на високоскоростни електронни съобщителни мрежи. Реципрочно държавите членки могат да предвидят за операторите на обществени съобщителни мрежи правото да предлагат достъп до физическата си инфраструктура за целите на разгръщането на мрежи, различни от електронни съобщителни мрежи.
2. Държавите членки гарантират, че при писмено искане от страна на предприятие, което предоставя или което има право да предоставя обществени съобщителни мрежи, всеки мрежов оператор е задължен да удовлетворява всички разумни искания за достъп до неговата физическа инфраструктура при справедливи и разумни условия, включително цена, с оглед разполагане на елементи на високоскоростни електронни съобщителни мрежи. В писменото искане се посочват елементите на проекта, за който се иска достъп, включително конкретните срокове.
3. Държавите членки изискват всеки отказ на достъп да се основава на обективни, прозрачни и пропорционални критерии, като например:
 - а) техническата пригодност на физическата инфраструктура, до която е поискан достъп, да приеме елементите на високоскоростни електронни съобщителни мрежи, посочени в параграф 2;
 - б) наличието на пространство за разполагане на елементите на високоскоростни електронни съобщителни мрежи, посочени в параграф 2, включително бъдещата необходимост от пространство за мрежовия оператор, която е доказана по удовлетворителен начин;
 - в) съображения за безопасност и обществено здраве;
 - г) целостта и сигурността на всяка мрежа, особено на критичната национална инфраструктура;
 - д) риска от възникване на сериозни смущения в работата на планираните електронни съобщителни услуги в резултат от предоставянето на други услуги чрез същата физическа инфраструктура;
 - е) наличието на жизнеспособни алтернативни средства за достъп на едро до физическата мрежова инфраструктура, предоставян от мрежовия оператор и подходящ за разгръщането на високоскоростни електронни съобщителни мрежи, при условие че достъпът се предлага при справедливи и разумни условия.

Държавите членки гарантират, че мрежовият оператор посочва причините за отказа в срок от два месеца от датата на получаване на пълното заявление за достъп.

4. Когато бъде отказан достъп или когато в срок от два месеца, считано от датата на получаване на искането за достъп, не бъде постигнато споразумение по конкретни условия, включително цена, държавите членки гарантират, че всяка от страните има право да отнесе въпроса до компетентния национален орган за уреждане на спорове.

5. Държавите членки изискват от националния орган за уреждане на спорове, посочен в параграф 4, при пълно зачитане на принципа на пропорционалност да постанови обвързващо решение за уреждане на спора, започнат съгласно параграф 4, което включва определянето на справедливи и разумни условия, включително цена, когато е приложимо.

Националният орган за уреждане на спорове разрешава спора в най-краткия възможен срок и при всички случаи в рамките на четири месеца от датата на получаване на пълното искане, освен при изключителни обстоятелства, като не се засяга възможността всяка от страните да отнесе случая до съда.

Когато спорът се отнася до достъп до инфраструктура на доставчик на електронна съобщителна мрежа, а националният орган за уреждане на спорове е националната регулаторна власт, той, когато е приложимо, взема предвид целите, определени в член 8 от Директива 2002/21/ЕО. При определянето на цената органът за уреждане на спорове гарантира, че доставчикът на достъп има справедлива възможност да възстанови разходите си, и взема предвид въздействието на искания за достъп върху бизнес плана на доставчика на достъп, включително инвестициите, направени от мрежовия оператор, от когото е поискан достъп, и по-специално за физическите инфраструктури, използвани за предоставянето на високоскоростни електронни съобщителни услуги.

6. Настоящият член не засяга правото на собственост на собственика на физическата инфраструктура, когато мрежовият оператор не е собственик, както и правото на собственост на други трети лица, като например собствениците на земя и на друга частна собственост.

Член 4

Прозрачност по отношение на физическата инфраструктура

1. Държавите членки гарантират, че за да поиска достъп до физическа инфраструктура в съответствие с член 3, параграф 2, всяко предприятие, което предоставя или което има право да предоставя обществени съобщителни мрежи, при поискване има право на достъп до следната минимална информация относно съществуващата физическа инфраструктура на който и да било мрежов оператор:

- а) местоположение и трасе;
- б) вид на инфраструктурата и текущото ѝ използване; и
- в) звено за контакт.

Държавите членки гарантират, че предприятието, което иска достъп, посочва района, в който планира разполагането на елементи на високоскоростни електронни съобщителни мрежи.

Държавите членки могат да допуснат ограничаване на достъпа до минималната информация само ако това е необходимо с оглед на сигурността на мрежите и тяхната цялост, националната сигурност, общественото здраве или безопасност, поверителността или опазването на оперативни и търговски тайни.

2. Държавите членки могат да изискват от всеки орган от обществения сектор, който поради своите задължения разполага в електронен формат с елементи от минималната информация, посочена в параграф 1, която е свързана с физическата инфраструктура на даден мрежов оператор, да предостави достъп до нея с електронни средства чрез единната информационна точка преди 1 януари 2017 г., като държавите членки изискват от такива органи от обществения сектор да предоставят достъп до нея при поискване на предприятията, които предоставят или които имат право да предоставят обществени съобщителни мрежи, без да се засягат ограниченията по параграф 1. Всяко актуализиране на тази информация и всеки нов елемент от минималната информация, посочена в параграф 1, получени от органа от обществения сектор, се предоставят на единната информационна точка в рамките на два месеца от датата на тяхното получаване. Този срок може да бъде удължен най-много с един месец, когато това се изисква за гарантиране на надеждността на предоставената информация.

3. Минималната информация, предоставена на единна информационна точка съгласно параграф 2, трябва да бъде бързо достъпна чрез единната информационна точка в електронен формат и при пропорционални, недискриминационни и прозрачни условия. Държавите членки гарантират, че достъпът до минималната информация съгласно настоящия параграф започва да се предоставя чрез единната информационна точка не по-късно от 1 януари 2017 г.

4. Когато минималната информация, посочена в параграф 1, не е достъпна чрез единната информационна точка, държавите членки изискват от мрежовите оператори да предоставят достъп до такава информация при конкретно писмено искане от предприятие, което предоставя или което има право да предоставя обществени съобщителни мрежи. В това искане се посочва районът, в който се планира разполагането на елементи на високоскоростни електронни съобщителни мрежи. Достъпът до информация се предоставя в срок от два месеца от датата на получаване на писменото искане при пропорционални, недискриминационни и прозрачни условия, без да се засягат ограниченията по параграф 1.

5. При конкретно писмено искане от страна на предприятие, което предоставя или което има право да предоставя обществени съобщителни мрежи, държавите членки изискват от мрежовите оператори да удовлетворяват разумните искания за огледи на място на конкретни елементи на тяхната физическа инфраструктура. В това искане се посочват елементите на мрежата, до които се отнася разполагането на елементи на високоскоростни електронни съобщителни мрежи. Огледи на място на посочените елементи на мрежата се допускат при пропорционални, недискриминационни и прозрачни условия в рамките на един месец от датата на получаване на писменото искане, без да се засягат ограниченията по параграф 1.

6. Държавите членки гарантират, че при спор, възникнал във връзка с правата и задълженията, посочени в настоящия член, всяка страна има право да отнесе спора до национален орган за уреждане на спорове. Националният орган за уреждане на спорове, като зачита в пълна степен принципа на пропорционалност, постановява обвързващо решение за уреждане на спора в най-краткия възможен срок и при всички случаи в рамките на два месеца, освен при изключителни обстоятелства, като това не засяга възможността на всяка от страните да отнесе случая до съда.

7. Държавите членки могат да предвидят освобождаване от задълженията, предвидени в параграфи 1—5, в случай на съществуващи физически инфраструктури, които се считат за технически неподходящи за разгръщане на високоскоростни електронни съобщителни мрежи или в случай на критична национална инфраструктура. Освобождаването се обосновава надлежно. На заинтересованите страни се предоставя възможност да представят бележки по проектите за освобождаване в рамките на разумен срок. Комисията се уведомява за всеки такъв случай на освобождаване.

8. Държавите членки гарантират, че предприятията, които предоставят или които имат право да предоставят обществени съобщителни мрежи и които са получили достъп до информация съгласно настоящия член, предприемат подходящи мерки за осигуряване на зачитането на поверителността и опазването на оперативните и търговските тайни.

Член 5

Координиране на строежи

1. Държавите членки осигуряват на всеки мрежов оператор правото да договаря споразумения за координиране на строежи с предприятията, които предоставят или които имат право да предоставят електронни съобщителни мрежи, с оглед разполагане на елементи на високоскоростни електронни съобщителни мрежи.

2. Държавите членки гарантират, че всеки мрежов оператор, който изпълнява пряко или непряко строежи, изцяло или частично финансирани с публични средства, изпълнява всяко разумно искане за координиране на строежите при прозрачни и недискриминационни условия, подадено от предприятията, които предоставят или имат право да предоставят обществени съобщителни мрежи, с оглед разполагане на елементи на високоскоростни електронни съобщителни мрежи. Искането се удовлетворява, при условие че:

- а) това не води до допълнителни разходи, включително поради допълнително забавяне, за първоначално планираните строежи;
- б) това не възпрепятства контрола върху координирането на строителните работи; и
- в) искането за координиране е подадено във възможно най-кратък срок и във всеки случай най-малко един месец преди представяне на окончателния проект на компетентните органи за издаване на разрешение.

Държавите членки могат да предвидят правила за пропорционално разпределение на разходите, свързани с координирането на строежите.

3. Когато в рамките на един месец от датата на получаване на официалното искане за провеждане на преговори не бъде постигнато споразумение за координиране на строежи по параграф 2, държавите членки гарантират, че всяка от страните има право да отнесе въпроса до компетентния национален орган за уреждане на спорове.

4. Държавите членки гарантират, че националният орган за уреждане на спорове, посочен в параграф 3, като зачита в пълна степен принципа на пропорционалност, постановява решение за разрешаване на спора, започнат съгласно параграф 3, включително за определяне на справедливи и недискриминационни условия, ред и такси, когато това е целесъобразно.

Националният орган за уреждане на спорове разрешава спора в най-краткия възможен срок и при всички случаи в рамките на два месеца от датата на получаване на пълното искане, освен при изключителни обстоятелства, като това не се засяга възможността на всяка от страните да отнесе случая до съда.

5. Държавите членки могат да предвидят освобождаване от задълженията, посочени в настоящия член, за строежи с незначително значение, например по отношение на стойността, мащаба или продължителността, или в случай на критична национална инфраструктура. Освобождаването се обосновава надлежно. На заинтересованите страни се предоставя възможност да представят бележки по проектите за предоставяне на освобождаване в рамките на разумен срок. Комисията се уведомява за всеки такъв случай на освобождаване.

Член 6

Прозрачност относно планирани строежи

1. За целите на договарянето на споразумения за координиране на строежи по член 5 държавите членки изискват от всеки мрежов оператор — при подадено конкретно писмено искане от страна на предприятие, което предоставя или което има право да предоставя обществени съобщителни мрежи — да дава достъп до следната минимална информация относно текущи или планирани строежи, свързани с неговата физическа инфраструктура, за които е било издадено разрешение, или за които е в ход процедура за издаване на разрешение, или във връзка с които се предвижда първоначално подаване на документи пред компетентните органи за издаване на разрешение в рамките на следващите шест месеца:

- а) място и вид на дейностите;
- б) засегнати елементи на мрежата;
- в) планирана дата на започване на дейностите и тяхната продължителност; и
- г) звено за контакт.

В искането на предприятието, което предоставя или което има право да предоставя обществени съобщителни мрежи, се посочва районът, в който се планира разполагане на елементи на високоскоростни електронни съобщителни мрежи. В рамките на две седмици след датата на получаване на писменото искане мрежовите оператори предоставят исканата информация при пропорционални, недискриминационни и прозрачни условия. Държавите членки могат да допуснат ограничаване на достъпа до минималната информация само ако това бъде счетено за необходимо с оглед на сигурността на мрежите и тяхната цялост, националната сигурност, общественото здраве или безопасност, поверителността или опазването на оперативни и търговски тайни.

2. Мрежовият оператор може да отхвърли искане по параграф 1, ако:

а) е предоставил публичен достъп до исканата информация в електронен формат; или

б) достъпът до тази информация е осигурен посредством единната информационна точка.

3. Държавите членки гарантират, че мрежовият оператор предоставя исканата минимална информация, посочена в параграф 1, чрез единната информационна точка.

4. Държавите членки гарантират, че при спор, възникнал във връзка с правата и задълженията, посочени в настоящия член, всяка страна има право да отнесе спора до национален орган за уреждане на спорове. Националният орган за уреждане на спорове, като защита в пълна степен принципа на пропорционалност, постановява обвързващо решение за уреждане на спора в най-краткия възможен срок и при всички случаи в рамките на два месеца, освен при изключителни обстоятелства, като това не засяга възможността на всяка от страните да отнесе случая до съда.

5. Държавите членки могат да предвидят освобождаване от задълженията, посочени в настоящия член, за строежи с незначителна стойност или в случай на критична национална инфраструктура. Освобождаването се обосновава надлежно. На заинтересованите страни се предоставя възможност да представят бележки по проектите за освобождаване в рамките на разумен срок. Комисията се уведомява за всички случаи на освобождаване.

Член 7

Процедура за издаване на разрешение

1. Държавите членки осигуряват чрез единната информационна точка достъп до цялата необходима информация, отнасяща се до приложимите условия и процедури за издаване на разрешения за строежи, необходими с оглед разполагането на елементи на високоскоростни електронни съобщителни мрежи, включително информацията за освобождаванията, приложими към такива елементи, относно някои или всички разрешения, изисквани съгласно националното право.

2. Държавите членки могат да предвидят, че всяко предприятие, което предоставя или което има право да предоставя обществени съобщителни мрежи, има право да подава по електронен път, чрез единната информационна точка, заявления за издаване на разрешения за строежите, които са необходими с оглед разполагането на елементи на високоскоростни електронни съобщителни мрежи.

3. Държавите членки предприемат необходимите мерки, за да гарантират, че компетентните органи издават или отказват издаването на разрешения в срок от четири месеца от датата на получаване на пълно заявление за издаване на разрешение, без да се засягат други специални срокове или задължения, предвидени за правилното провеждане на процедурата, които са приложими към процедурата за издаване на разрешение в съответствие с националното право или правото на Съюза, или на производство по обжалване. Държавите членки могат да предвидят, че по изключение, в надлежно обосновани случаи този срок може да бъде удължен. Удължаването на срока трябва да е възможно най-краткото, което позволява издаване или отказ от издаване на разрешението. Всеки отказ трябва да е надлежно обоснован въз основа на обективни, прозрачни, недискриминационни и пропорционални критерии.

4. Държавите членки могат да предвидят, че всяко предприятие, което предоставя или което има право да предоставя обществени съобщителни мрежи и което е претърпяло вреди в резултат на неспазване на крайните срокове, приложими съгласно параграф 3, има право да получи обезщетение за претърпените вреди в съответствие с националното право.

Член 8

Физическа инфраструктура в сградата

1. Държавите членки гарантират, че всички новопостроени сгради в местоположението на крайния потребител, включително техните елементи в режим на съсобственост, за които са били подадени заявления за разрешения за строителство след 31 декември 2016 г., са оборудвани с физическа инфраструктура в сградата, подготвена за разполагането на високоскоростни мрежи, включително до крайните точки на мрежата. Същото задължение се прилага и при дейности по основен ремонт, за които са били подадени заявления за разрешения за строителство след 31 декември 2016 г.

2. Държавите членки гарантират, че всички новопостроени многофамилни сгради, за които са били подадени заявления за издаване на разрешения за строителство след 31 декември 2016 г., са оборудвани с точка за достъп. Същото задължение се прилага и в случай на дейности по основен ремонт на многофамилни сгради, за които са били подадени заявления за издаване на разрешения за строителство след 31 декември 2016 г.
3. Сградите, оборудвани в съответствие с настоящия член, трябва да отговарят на условията за получаване на доброволната маркировка „подготвен за широколентов достъп“ в държавите членки, които са избрали да въведат такава маркировка.
4. Държавите членки могат да предвидят освобождаване от задълженията, предвидени в параграфи 1 и 2, за някои категории сгради, по-специално еднофамилни жилища, или за дейности по основен ремонт, когато изпълнението на тези задължения е непропорционално, например от гледна точка на разходите за отделните собственици или съсобственици или от гледна точка на вида сгради, като например конкретни категории паметници, исторически сгради, ваканционни жилища, военни сгради или други сгради, използвани за целите на националната сигурност. Освобождаването се обосновава надлежно. На заинтересованите страни се предоставя възможност да представят бележки по проектите за освобождаване в рамките на разумен срок. Комисията се уведомява за всеки такъв случай на освобождаване.

Член 9

Достъп до физическата инфраструктура в сградата

1. При спазване на параграф 3, първа алинея, държавите членки гарантират, че всеки доставчик на обществена съобщителна мрежа има право да разгърне своята мрежа за своя собствена сметка до точката за достъп.
2. При спазване на параграф 3, първа алинея, държавите членки гарантират, че всеки доставчик на обществена съобщителна мрежа има право на достъп до всякаква съществуваща физическа инфраструктура в сградата с оглед разполагането на високоскоростна електронна съобщителна мрежа, ако дублирането е техническо невъзможно или икономически неефективно.
3. Държавите членки гарантират, че всеки титуляр на право за ползване на точката за достъп и на физическата инфраструктура в сградата удовлетворява всички разумни искания за достъп, подадени от доставчици на обществени съобщителни мрежи, при справедливи и недискриминационни условия, включително цена, когато е приложимо.

Когато в рамките на два месеца от датата на получаване на официалното искане за достъп не бъде постигнато споразумение за достъпа, посочен в параграфи 1 или 2, държавите членки гарантират, че всяка страна има право да отнесе въпроса до компетентния национален орган за уреждане на спорове, за да бъде направена оценка на съответствието с изискванията, предвидени в посочените параграфи. Националният орган за уреждане на спорове, като зачита в пълна степен принципа на пропорционалност, постановява обвързващо решение за уреждане на спора в най-краткия възможен срок и при всички случаи в рамките на два месеца, освен при изключителни обстоятелства, като това не засяга възможността на всяка от страните да отнесе случая до съда.

4. Държавите членки могат да предоставят освобождаване от параграфи 1—3 за сградите, в които при обективни, прозрачни, пропорционални и недискриминационни условия е осигурен достъп до съществуваща мрежа, която е с крайна точка в мястото на живеене на крайния потребител и е подходяща за предоставяне на високоскоростни електронни съобщителни услуги.
5. Когато сградата не е оборудвана с подготвена за високоскоростни мрежи инфраструктура, държавите членки гарантират, че всеки доставчик на обществена съобщителна мрежа има право да постави крайна точка на своята мрежа в помещението на абоната, при условие че абонатът е дал своето съгласие и че с това се свежда до минимум въздействието върху частната собственост на трети лица.
6. Настоящият член не засяга правото на собственост на собственика на точката за достъп или физическата инфраструктура в сградата, ако титулярът на правото за ползване на тази инфраструктура или точка за достъп не е нейният собственик, нито засяга правото на собственост на други трети лица, като например собствениците на земя и на сгради.

Държавите членки могат да установят правила за подходящо парично обезщетяване на лицата, претърпели вреди в резултат на упражняването на правата, предвидени в настоящия член.

Член 10

Компетентни органи

1. Държавите членки гарантират, че всяка една от задачите, възложени на националния орган за уреждане на спорове, се поема от един или повече компетентни органи.
2. Националният орган за уреждане на спорове, определен от държава членка в съответствие с параграф 1, е правно обособен и функционално независим от мрежовите оператори. Държавите членки могат да разрешат на националния орган за уреждане на спорове да налага такси за покриване на разходите за изпълнение на възложените му задачи.

3. Държавите членки изискват от всички страни да сътрудничат пълноценно с националния орган за уреждане на спорове.
4. Държавите членки определят един или повече компетентни органи на национално, регионално или местно равнище, които да изпълняват функциите на единната информационна точка по членове 4, 6 и 7. За покриването на разходите за изпълнение на тези функции държавите членки могат да разрешат налагането на такси за използването на единните информационни точки.
5. Най-късно до 1 юли 2016 г. държавите членки уведомяват Комисията за всеки компетентен орган, който в съответствие с настоящия член изпълнява дадена функция по настоящата директива, и за всички промени във връзка с този орган, преди определянето на органа или промяната в тази връзка да влезе в сила.
6. Всички решения, които се вземат от компетентните органи, посочени в настоящия член, подлежат на съдебно обжалване в съответствие с националното право.

Член 11

Санкции

Държавите членки установяват система от санкции, приложими за нарушения на националните мерки, приети в съответствие с настоящата директива, и предприемат всички необходими мерки, за да гарантират тяхното прилагане. Предвидените санкции трябва да бъдат подходящи, ефективни, пропорционални и възпиращи.

Член 12

Преглед

До 1 юли 2018 г. Комисията представя на Европейския парламент и на Съвета доклад относно изпълнението на настоящата директива. Докладът съдържа обобщение на въздействието на мерките, предвидени в настоящата директива, и оценка на напредъка към постигането на определените в нея цели, включително дали и как настоящата директива може допълнително да допринесе за постигането на по-амбициозни цели по отношение на широколентовия достъп в сравнение с целите, определени в Програмата в областта на цифровите технологии.

Член 13

Транспониране

Държавите членки приемат и публикуват законовите, подзаконовите и административните разпоредби, необходими, за да се съобразят с настоящата директива, до 1 януари 2016 г. Те информират Комисията за това.

Те прилагат тези мерки, считано от 1 юли 2016 г.

Когато държавите членки приемат тези мерки, в тях се съдържа позоваване на настоящата директива или то се извършва при официалното им публикуване. Условието и редът на позоваване се определят от държавите членки.

Член 14

Влизане в сила

Настоящата директива влиза в сила на двадесетия ден след публикуването ѝ в *Официален вестник на Европейския съюз*.

Член 15

Адресати

Адресати на настоящата директива са държавите членки.

Съставено в Брюксел на 15 май 2014 година.

За Европейския парламент
Председател
M. SCHULZ

За Съвета
Председател
D. KOURKOULAS